

พระราชบัญญัติ

พรการเมือง

พ.ศ. ๒๕๑๑

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๑

เป็นปีที่ ๒๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มี
พระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยพรการเมือง
จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้
โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติ
พรการเมือง พ.ศ. ๒๕๑๑”

เล่ม ๘๕ ตอนที่ ๘๔ ราชกิจจานุเบกษา ๑๕ ตุลาคม ๒๕๑๑

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๘ บรรดาบทกฎหมาย กฎและข้อบังคับอื่นในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“นายทะเบียน” หมายความว่า นายทะเบียนพรรคการเมือง

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๖ ให้ปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นนายทะเบียนพรรคการเมืองมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๑

การจัดตั้งและการจดทะเบียนพรรคการเมือง

มาตรา ๗ ผู้ซึ่งมีสัญชาติไทย ไม่เป็นผู้แสดงการฝักใฝ่ในระบอบการปกครองอื่นซึ่งเป็นปฏิปักษ์ต่อการปกครอง

ระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ไม่เป็นภิกษุ สามเณร นักพรตหรือนักบวช มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ตั้งแต่สิบห้าคนขึ้นไป และมีความประสงค์ที่จะดำเนินกิจการในทางการเมือง อารวมกันเป็นคณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมือง ซึ่งมีแนวนโยบายไม่ขัดต่อกฎหมายหรือความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนได้ เพื่อออกหนังสือเชิญชวนผู้อื่นซึ่งมีคุณสมบัติหรือไม่มีลักษณะต้องห้ามดังกล่าวเข้าเป็นสมาชิกพรรคการเมืองของตน เมื่อมีจำนวนผู้สมัครเข้าเป็นสมาชิกรวมกับจำนวนผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองแล้วไม่น้อยกว่าห้าร้อยคน ย่อมตั้งพรรคการเมืองได้โดยจดทะเบียนพรรคการเมืองต่อนายทะเบียนที่กระทรวงมหาดไทย

มาตรา ๘ ในการจัดตั้งพรรคการเมือง ให้คณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองทำหนังสือแจ้งต่อนายทะเบียนตามแบบที่นายทะเบียนกำหนด พร้อมกับสำเนาหนังสือเชิญชวนสามฉบับ หนังสือเชิญชวนนั้นอย่างน้อยต้องมีรายการดังต่อไปนี้

- (๑) ชื่อพรรคการเมือง
- (๒) ภาพเครื่องหมายพรรคการเมือง ถ้ามี
- (๓) แนวนโยบายพรรคการเมือง

เล่ม ๘๕ ตอนที่ ๘๔ ราชกิจจานุเบกษา ๑๕ ตุลาคม ๒๕๑๑

(๔) ชื่อ อาชีพ ที่อยู่และลายมือชื่อของผู้ซึ่งเป็นคณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมือง

เมื่อนายทะเบียนได้รับการแจ้งตามวรรคหนึ่งและเห็นว่าหนังสือเชิญชวนนั้นมีรายการครบถ้วนและไม่ขัดต่อกฎหมายหรือความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน และผู้ลงลายมือชื่อมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๗ ก็ให้นายทะเบียนออกหนังสือรับรองการแจ้งให้แก่คณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับการแจ้งเมื่อได้รับหนังสือรับรองการแจ้งแล้ว ให้มีสิทธิโฆษณาหนังสือเชิญชวนผู้เข้าเป็นสมาชิกพรรคการเมือง และดำเนินการก่อตั้งพรรคการเมืองได้ หนังสือรับรองการแจ้งนั้นให้ใช้ได้หนึ่งปีนับแต่วันออก

ถ้านายทะเบียนเห็นว่าหนังสือเชิญชวนขัดต่อกฎหมายหรือความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือผู้ลงลายมือชื่อผู้ใดขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๗ ก็ให้นายทะเบียนสั่งไม่รับแจ้ง และแจ้งเป็นหนังสือพร้อมทั้งเหตุผลที่สั่งไม่รับแจ้ง ไปยังคณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับการแจ้ง

เล่ม ๘๕ ตอนที่ ๕๔ ราชกิจจานุเบกษา ๑๕ ตุลาคม ๒๕๑๑

ถ้านายทะเบียนเห็นว่าหนังสือเชิญชวนมีรายการไม่ครบถ้วนตามวรรคสองหรือมีข้อความไม่ชัดเจนหรือบกพร่องซึ่งอาจแก้ไขได้ ก็ให้ออกหนังสือแจ้งให้คณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองแก้ไขภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับการแจ้ง เมื่อคณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองได้แก้ไขภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งจากนายทะเบียนเป็นการถูกต้องแล้ว ก็ให้นายทะเบียนออกหนังสือรับรองการแจ้งและแจ้งเป็นหนังสือไปยังคณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้แก้ไข ถ้าไม่แก้ไข หรือแก้ไขแล้วยังไม่ถูกต้องภายในระยะเวลาดังกล่าว ก็ให้สั่งไม่รับแจ้งทันที และแจ้งเป็นหนังสือพร้อมทั้งเหตุผลไปยังคณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่สั่งไม่รับแจ้ง

มาตรา ๕ ในกรณีที่นายทะเบียนไม่รับรองการแจ้งตามมาตรา ๔ คณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ศาลฎีกาวินิจฉัยชี้ขาดว่า การไม่ยอมรับรองการแจ้งเป็นไปโดยมิชอบและขอให้สั่งให้รับรองการแจ้งด้วย

คำร้องขอตามวรรคหนึ่งให้ยื่นต่อศาลแพ่งภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือไม่รับรองการแจ้งจากนายทะเบียน เมื่อศาลแพ่งได้รับคำร้องขอดังกล่าวให้ดำเนินการพิจารณาโดยมิชักช้า

เล่ม ๘๕ ตอนที่ ๕๔ ราชกิจจานุเบกษา ๑๕ ตุลาคม ๒๕๑๑

และให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับ โดยอนุโลม แล้วให้รีบส่งสำนวนและความเห็นไปยังศาลฎีกา เพื่อวินิจฉัยชี้ขาด

การดำเนินคดีตามมาตรา นี้ ให้ได้รับการยกเว้นการเสียค่าธรรมเนียม

มาตรา ๑๐ ในการขอจดทะเบียนพรรคการเมือง ให้คณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองตามมาตรา ๘ ลงลายมือชื่อยื่นคำขอต่อนายทะเบียนตามแบบที่นายทะเบียนกำหนดภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ได้รับหนังสือรับรองการแจ้งหรือวันที่ศาลฎีกาวินิจฉัยชี้ขาดให้นายทะเบียนรับรองการแจ้ง แล้วแต่กรณี พร้อมกับสำเนาข้อบังคับ นโยบายและวิธีดำเนินการของพรรคการเมืองอย่างละสามฉบับ

แบบคำขอจดทะเบียนพรรคการเมืองนั้นอย่างน้อยต้องมีรายการดังต่อไปนี้

- (๑) ชื่อพรรคการเมือง
- (๒) ภาพเครื่องหมายพรรคการเมือง ถ้ามี
- (๓) ที่ตั้งสำนักงานใหญ่ของพรรคการเมือง
- (๔) ชื่อ อาชีพ ที่อยู่และลายมือชื่อของหัวหน้าพรรคการเมือง รองหัวหน้าพรรคการเมืองถ้ามี เลขานุการพรรคการเมือง

เล่ม ๘๕ ตอนที่ ๕๔ ราชกิจจานุเบกษา ๑๕ ตุลาคม ๒๕๑๑

เมือง รองเลขาธิการพรรคการเมืองถ้ำมี้ และกรรมการอำนวยการอื่นของพรรคการเมือง ซึ่งในวาระเริ่มแรกนั้นตั้งขึ้นโดยคณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมือง

(๕) ชื่อ อาชีพ ที่อยู่และลายมือชื่อของสมาชิกพรรคการเมืองจำนวนห้าร้อยคน

มาตรา ๑๑ ข้อบังคับของพรรคการเมืองนั้นอย่างน้อยต้องมีรายการดังต่อไปนี้

(๑) ชื่อพรรคการเมือง

(๒) ภาพเครื่องหมายพรรคการเมือง ถ้ำมี้

(๓) ที่ตั้งสำนักงานแห่งใหญ่ของพรรคการเมือง

(๔) การจัดหน่วยงานและการบริหารงานของพรรคการเมือง

(๕) การจัดตั้งสาขาพรรคการเมือง ถ้ำมี้

(๖) การรับสมาชิก และการส่งให้สมาชิกออก

(๗) การเลือกตั้ง การออกตามวาระของหัวหน้าพรรคการเมือง รองหัวหน้าพรรคการเมือง เลขานุการพรรคการเมือง รองเลขานุการพรรคการเมือง และกรรมการอำนวยการอื่น และการกำหนดอำนาจหน้าที่ให้คณะกรรมการ อำนวยการและกรรมการอำนวยการแต่ละคนปฏิบัติ ตลอดจนการกำหนดการประชุม

(๘) การประชุมใหญ่ของพรรคการเมือง

(๙) การเลือกตั้งผู้แทนสาขาพรรคการเมืองและการลงคะแนนเสียงของผู้แทนสาขาพรรคการเมือง ถ้ามี

มาตรา ๑๒ เมื่อนายทะเบียนได้รับคำขอจดทะเบียนพรรคการเมืองแล้ว เห็นว่าคำขอจดทะเบียนพรรคการเมืองถูกต้องตามมาตรา ๑๐ ข้อยกเว้นมีรายการครบถ้วนตามมาตรา ๑๑ และผู้สมัครเข้าเป็นสมาชิกตามบัญชีรายชื่อนั้นมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามและจำนวนถูกต้องตามมาตรา ๗ ทั้งข้อความในเอกสารดังกล่าวนี้ ไม่ฝ่าฝืนบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หรือบทกฎหมายอื่น และไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ให้นายทะเบียนจดทะเบียนพรรคการเมือง และแจ้งเป็นหนังสือให้หัวหน้าพรรคการเมืองทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับความขอจดทะเบียนพรรคการเมือง

มาตรา ๑๓ ในกรณีที่นายทะเบียนไม่ยอมจดทะเบียนพรรคการเมือง ให้นายทะเบียนแจ้งเป็นหนังสือให้คณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองทราบโดยเร็ว แต่ต้องไม่ช้ากว่าหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับความขอจดทะเบียน คณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ศาลฎีกาวินิจฉัยชี้ขาดว่า การไม่ยอม

เล่ม ๘๕ ตอนที่ ๕๔ ราชกิจจานุเบกษา ๑๕ ตุลาคม ๒๕๑๑

รับจดทะเบียนพรรคการเมืองเป็นไปโดยมิชอบ และขอให้สั่งให้รับจดทะเบียน

คำร้องขอตามวรรคหนึ่งให้ยื่นต่อศาลแพ่งภายในกำหนดหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งการไม่รับจดทะเบียนและให้นำมาตรา ๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๔ ให้พรรคการเมืองที่ได้จดทะเบียนแล้วเป็นนิติบุคคล

การจดทะเบียนพรรคการเมืองนั้น ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาโดยระบุชื่อพรรคการเมือง ภาพเครื่องหมายพรรคการเมือง ถิ่นที่ตั้งสำนักงานแห่งใหญ่ของพรรคการเมือง นโยบายของพรรคการเมือง และชื่อของหัวหน้าพรรคการเมือง รองหัวหน้าพรรคการเมือง ถิ่นตั้งสำนักงานใหญ่ของพรรคการเมือง เลขานุการพรรคการเมือง รองเลขานุการพรรคการเมือง และกรรมการอำนวยการอื่นของพรรคการเมือง

มาตรา ๑๕ สมาชิกภาพของสมาชิกพรรคการเมืองสิ้นสุดลงเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) ย้ายไปสังกัดพรรคการเมืองอื่น

(๕) พรคการเมืองส่งให้ออก

(๕) พรคการเมืองเล็กตามมาตรา ๒๕

มาตรา ๑๖ พรคการเมืองใดประสงค์จะตั้งสาขาพรรคการเมือง ให้หัวหน้าพรรคการเมืองแจ้งต่อนายทะเบียนตามแบบที่นายทะเบียนกำหนด โดยแสดงที่ตั้งสาขาพรรคการเมืองรายชื่อ อาชีพ ที่อยู่ของสมาชิกผู้ดำเนินการสาขาพรรคการเมืองนั้น

ถ้าตั้งสาขาพรรคการเมืองโดยไม่มาแจ้งตามวรรคหนึ่ง ให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งให้หัวหน้าพรรคการเมืองมาแจ้งภายในระยะเวลาที่กำหนดให้

เมื่อนายทะเบียนได้รับแจ้งแล้วให้บันทึกการตั้งสาขาพรรคการเมืองนั้นลงในทะเบียนการตั้งพรรคการเมือง และให้ออกหนังสือรับรองการแจ้งนั้นด้วย

เมื่อได้รับหนังสือรับรองการแจ้งแล้ว ให้สาขาพรรคการเมืองดำเนินการได้

มาตรา ๑๗ สาขาพรรคการเมือง มีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามนโยบายของพรรคการเมืองตามที่ได้รับมอบหมาย

มาตรา ๑๘ เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงในรายการให้ผิดไปจากที่ได้ระบุไว้ในรายการของกำของจดทะเบียนพรรคการเมืองตาม

เล่ม ๘๕ ตอนที่ ๘๔ ราชกิจจานุเบกษา ๑๕ ตุลาคม ๒๕๑๑

มาตรา ๑๐ หรือข้อบังคับตามมาตรา ๑๑ หรือในรายการที่แจ้งไว้ในแบบตามมาตรา ๑๖ ให้หัวหน้าพรรคการเมืองแจ้งการเปลี่ยนแปลงนั้นเป็นหนังสือต่อนายทะเบียนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้มีการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้พิจารณาแก้ไขรายการดังกล่าว

การเปลี่ยนแปลงรายการตามวรรคหนึ่งจะสมบูรณ์ต่อเมื่อได้รับแจ้งการยอมรับการเปลี่ยนแปลงนั้นเป็นหนังสือจากนายทะเบียน และให้นำมาตรา ๑๒ มาตรา ๑๓ มาใช้บังคับแก่การยอมรับหรือไม่ยอมรับการเปลี่ยนแปลงของนายทะเบียนด้วย

ถ้าหัวหน้าพรรคการเมืองไม่แจ้งการเปลี่ยนแปลงตามวรรคหนึ่งภายในระยะเวลาดังกล่าว ให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งให้หัวหน้าพรรคการเมืองแจ้งการเปลี่ยนแปลงนั้นภายในระยะเวลาที่กำหนดให้

การแก้ไขรายการที่เกี่ยวกับที่ได้ประกาศไว้ตามมาตรา ๑๔ วรรคสอง ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

หมวด ๒

การดำเนินกิจการของพรรคการเมือง

มาตรา ๑๕ ให้พรรคการเมืองมีคณะกรรมการอำนวยการ คณะหนึ่ง ประกอบด้วยหัวหน้าพรรคการเมือง รองหัวหน้า

เล่ม ๘๕ ตอนที่ ๘๔ ราชกิจจานุเบกษา ๑๕ ตุลาคม ๒๕๑๑

พรรคการเมืองถ้ามี เลขานุการพรรคการเมือง รองเลขานุการพรรคการเมืองถ้ามี และกรรมการอื่นไม่น้อยกว่าเจ็ดคน ซึ่งเลือกตั้งขึ้นจากบรรดาสมาชิกโดยที่ประชุมใหญ่ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับ มีหน้าที่ดำเนินกิจการให้เป็นไปตามนโยบายพรรคการเมือง

ให้คณะกรรมการอำนาจการเป็นผู้แทนของพรรคการเมืองในกิจการอันเกี่ยวกับบุคคลภายนอก เพื่อกำหนดคณะกรรมการอำนาจการจะมอบหมายให้กรรมการอำนาจการคนหนึ่งหรือหลายคนทำการแทนก็ได้

มาตรา ๒๐ เมื่อปรากฏว่าคณะกรรมการอำนาจการหรือกรรมการอำนาจการจัดให้พรรคการเมือง กระทำการใด ๆ ผิดฝ่าฝืนนโยบายหรือข้อบังคับของพรรคการเมืองอันอาจเป็นปฏิปักษ์ต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หรือเป็นภัยต่อเศรษฐกิจแห่งชาติ ความมั่นคงของประเทศ หรือขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งเป็นหนังสือให้คณะกรรมการอำนาจการหรือกรรมการอำนาจการนั้นระงับหรือจัดการแก้ไขการกระทำนั้นภายในระยะเวลาที่นายทะเบียนกำหนด

เล่ม ๘๕ ตอนที่ ๘๔ ราชกิจจานุเบกษา ๑๕ ตุลาคม ๒๕๑๑

ถ้ากรรมการอำนวยการทั้งคณะหรือบางคนไม่ปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าวในวรรคหนึ่ง นายทะเบียนมีอำนาจสั่งให้กรรมการอำนวยการทั้งคณะหรือเป็นรายบุคคลออกจากตำแหน่งได้ ในกรณีเช่นนั้น กรรมการอำนวยการนั้นไม่มีสิทธิเป็นกรรมการอำนวยการอีก เว้นแต่จะพ้นกำหนดสามปีนับแต่วันที่ถูกนายทะเบียนสั่งให้ออกจากตำแหน่ง

มาตรา ๒๑ ห้ามมิให้ผู้ใดให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดแก่พรรคการเมือง เพื่อเป็นการตอบแทนในการที่จะจงใจให้พรรคการเมืองกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง อันมีขอบด้วยกิจการของพรรคการเมืองซึ่งอาจเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่บุคคลหรือคณะบุคคลใด หรืออาจเสียหายแก่ทางราชการ

มาตรา ๒๒ ห้ามมิให้พรรคการเมืองใดรับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดจากผู้ใดผู้หนึ่ง เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง อันมีขอบด้วยกิจการของพรรคการเมืองซึ่งอาจเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่บุคคลหรือคณะบุคคลใดหรืออาจเสียหายแก่ทางราชการ

มาตรา ๒๓ ห้ามมิให้พรรคการเมืองใดรับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดจาก

(๑) บุคคลซึ่งไม่มีสัญชาติไทย

(๒) นิติบุคคลตามกฎหมายต่างประเทศที่มาประกอบธุรกิจหรือจดทะเบียนสาขาอยู่ในประเทศไทย

(๓) นิติบุคคลที่จดทะเบียนในประเทศไทยซึ่งมีบุคคลต่างด้าวมีทุนหรือจำนวนผู้ถือหุ้นเกินกว่าร้อยละสิบห้า แต่ถ้านิติบุคคลนั้นมีทุนหรือจำนวนผู้ถือหุ้นเกินกว่าร้อยละสิบห้าแต่ไม่เกินร้อยละสี่สิบเก้า ก็ต้องได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนก่อนเป็นคราว ๆ ไป

(๔) นิติบุคคลที่มีวัตถุประสงค์ดำเนินกิจการเพื่อประโยชน์ของบุคคลต่างด้าว หรือมีผู้จัดการหรือกรรมการเป็นบุคคลต่างด้าว

มาตรา ๒๔ ห้ามมิให้พรรคการเมืองใดรับบุคคลต่างด้าวเข้าเป็นสมาชิกหรือดำรงตำแหน่งใด ๆ ในพรรคการเมือง หรือยอมให้กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อประโยชน์ของพรรคการเมือง

มาตรา ๒๕ ห้ามมิให้บุคคลต่างด้าวเข้าเป็นสมาชิกหรือดำรงตำแหน่งใด ๆ ในพรรคการเมือง หรือกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมในการดำเนินกิจการของพรรคการเมือง

มาตรา ๒๖ ห้ามมิให้ผู้ใดเป็นสมาชิกพรรคการเมืองในขณะเดียวกันเกินกว่าหนึ่งพรรค

การลาออกจากสมาชิกพรรคการเมือง ให้ถือว่าเป็นอัน
สมบูรณ์เมื่อได้ยื่นใบลาออกต่อหัวหน้าพรรคการเมือง หรือเลขา-
ธิการพรรคการเมืองแล้ว

มาตรา ๒๗ ห้ามมิให้ผู้ใดใช้ชื่อหรือถ้อยคำในประการที่
น่าจะทำให้ประชาชนเข้าใจว่าเป็นพรรคการเมือง หรือใช้ชื่อที่มี
อักษรไทยประกอบว่า “พรรคการเมือง” หรืออักษรต่าง
ประเทศซึ่งแปลหรืออ่านว่า “พรรคการเมือง” ในดวงตรา บ้าย
ชื่อ จดหมาย ใบแจ้งความ หรือ เอกสารอย่างอื่น โดยมีได้เป็น
พรรคการเมือง เว้นแต่เป็นการใช้ในการขอจัดตั้งหรือจดทะเบียน
พรรคการเมือง

มาตรา ๒๘ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นาย
ทะเบียนมีอำนาจสั่งเป็นหนังสือให้กรรมการอำนวยการ ผู้ดำเนิน
การ ผู้ปฏิบัติงาน หรือสมาชิกของพรรคการเมืองหรือบุคคลซึ่ง
เกี่ยวข้องในกิจการของพรรคการเมืองมาชี้แจงข้อเท็จจริงเกี่ยว
กับกิจการของพรรคการเมือง หรือให้ส่งเอกสารเกี่ยวกับการ
ดำเนินงาน หรือรายงานการประชุมของพรรคการเมือง เพื่อการ
สอบสวนเท่าที่จำเป็นได้ตามที่เห็นสมควร

หมวด ๓

การเลิกพรรคการเมือง

มาตรา ๒๘ พรรคการเมืองย่อมเลิกเมื่อ

- (๑) มีเหตุต้องเลิกตามข้อบังคับของพรรคการเมือง
- (๒) มีจำนวนสมาชิกลดน้อยลงต่ำกว่าห้าร้อยคน
- (๓) มีคำสั่งศาลสั่งเพิกถอนการจดทะเบียนพรรคการเมือง

เมือง

(๔) ไม่มีสมาชิกของพรรคการเมืองได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนในการเลือกตั้งทั่วไปสองครั้งติดต่อกัน

มาตรา ๓๐ เมื่อพรรคการเมืองกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ อาจถูกศาลสั่งเพิกถอนการจดทะเบียนพรรคการเมืองได้

(๑) กระทำการอันอาจเป็นปฏิปักษ์ต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

(๒) กระทำการอันอาจเป็นภัยต่อเศรษฐกิจแห่งชาติหรือความมั่นคงของประเทศ

(๓) กระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ หรือมาตรา ๒๔

เล่ม ๘๕ ตอนที่ ๕๔ ราชกิจจานุเบกษา ๑๕ ตุลาคม ๒๕๑๑

มาตรา ๓๑ เมื่อนายทะเบียนเห็นว่าพรรคการเมืองใดกระทำการตามมาตรา ๓๐ ให้แจ้งต่อกรมอัยการพร้อมด้วยหลักฐานถ้าอธิบดีกรมอัยการเห็นสมควรจะเพิกถอนการจดทะเบียนพรรคการเมือง ก็ให้ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อวินิจฉัย ถ้าศาลฎีกาเห็นว่าพรรคการเมืองกระทำการดังกล่าวและสมควรเพิกถอนการจดทะเบียนพรรคการเมือง ให้ศาลฎีกาสั่งเพิกถอนการจดทะเบียนพรรคการเมืองนั้น และให้สั่งให้นายทะเบียนประกาศการเพิกถอนการจดทะเบียนพรรคการเมืองในราชกิจจานุเบกษา และให้นำมาตรา ๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

เมื่อนายทะเบียนเห็นสมควรระงับการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองซึ่งกระทำการตามมาตรา ๓๐ ให้นายทะเบียนเสนอต่อรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งระงับการกระทำดังกล่าวของพรรคการเมืองไว้เป็นการชั่วคราวก็ได้ และให้ส่งเรื่องให้กรมอัยการดำเนินการตามวรรคหนึ่งโดยมิชักช้า

มาตรา ๓๒ ในการปฏิบัติการตามมาตรา ๓๑ วรรคหนึ่ง อธิบดีกรมอัยการจะดำเนินการสอบสวนก็ได้ ในกรณีที่มีการสอบสวน ให้อธิบดีกรมอัยการหรือพนักงานอัยการซึ่งได้รับมอบหมายมีอำนาจเช่นเดียวกับพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๓๓ ในกรณีที่พรรคการเมืองเล็กตามมาตรา ๒๘ (๑) (๒) หรือ (๔) ให้ผู้ซึ่งเป็นหัวหน้าพรรคการเมืองอยู่ในวันที่เลิก แจ้งต่อนายทะเบียนภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่พรรคการเมืองเลิก และให้นายทะเบียนประกาศการเพิกถอนการจดทะเบียนพรรคการเมืองในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๓๔ ในกรณีที่พรรคการเมืองเล็กตามมาตรา ๒๘ ให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้สอบบัญชี มีอำนาจดำเนินการชำระบัญชี เมื่อได้หักหนี้สินและค่าใช้จ่ายในการชำระบัญชีแล้ว ยังมีทรัพย์สินเหลืออยู่อีก ให้โอนทรัพย์สินไปให้แก่องค์การสาธารณกุศล ตามที่ระบุไว้ในข้อบังคับของพรรคการเมือง ถ้าในข้อบังคับไม่ได้ระบุก็ให้ทรัพย์สินที่เหลือนั้นตกเป็นของรัฐ

หมวด ๔

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๓๕ ผู้ใด เพื่อประโยชน์ในการจัดตั้งพรรคการเมือง ประกาศหรือโฆษณาเชิญชวนผู้ใดเข้าเป็นสมาชิกพรรคการเมือง โดยไม่มีหนังสือรับรองการแจ้งหรือประกาศโฆษณาเชิญชวนโดยสิ้นระยะเวลาที่กำหนดไว้ในหนังสือรับรองการแจ้งตามมาตรา ๘ หรือประกาศโฆษณาเชิญชวนให้ผิดไปจากรายการในหนังสือ

เล่ม ๘๕ ตอนที่ ๕๔ ราชกิจจานุเบกษา ๑๕ ตุลาคม ๒๕๑๑

เชิญชวนซึ่งข้อความในประกาศหรือข้อความนั้นอาจขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๖ หัวหน้าพรรคการเมืองผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๑๘ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

มาตรา ๓๗ หัวหน้าพรรคการเมืองผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของนายทะเบียน ซึ่งสั่งตามมาตรา ๑๖ วรรคสอง หรือมาตรา ๑๘ วรรคสาม ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสี่พันบาท

มาตรา ๓๘ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๑ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๙ กรรมการอำนวยการผู้ใดของพรรคการเมืองจัดให้พรรคการเมืองกระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๒๒ หรือมาตรา ๒๓ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๐ กรรมการอำนวยการผู้ใดของพรรคการเมืองจัดให้พรรคการเมืองกระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๒๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินสี่พันบาท

มาตรา ๔๑ บุคคลต่างด้าวผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินสี่พันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๒ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

มาตรา ๔๓ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๗ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท และปรับอีกไม่เกินวันละห้าสิบบาทจนกว่าจะเลิกใช้

มาตรา ๔๔ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของนายทะเบียน ซึ่งสั่งตามมาตรา ๒๘ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

มาตรา ๔๕ ผู้ใดยังขึ้นกระทำการเป็นหัวหน้าพรรคการเมือง รองหัวหน้าพรรคการเมือง เลขานุการพรรคการเมือง รองเลขานุการพรรคการเมือง กรรมการอำนวยการอื่น ผู้ดำเนินการหรือสมาชิกของพรรคการเมืองที่เลิกตามมาตรา ๒๘ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินสี่พันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๖ ผู้ใดซึ่งเป็นหัวหน้าพรรคการเมืองอยู่ในวันที่พรรคการเมืองเล็ก ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๓ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

เล่ม ๘๕ ตอนที่ ๕๔ ราชกิจจานุเบกษา ๑๕ ตุลาคม ๒๕๑๑

มาตรา ๔๗ ผู้ใดเป็นสมาชิกของคณะบุคคลซึ่งเข้าลักษณะเป็นพรรคการเมือง โดยมีได้จดทะเบียนพรรคการเมือง หรือผู้ใดดำเนินกิจการของคณะบุคคลดังกล่าว เว้นแต่ในกรณีดำเนินกิจการเพื่อขอจัดตั้งหรือจดทะเบียนพรรคการเมือง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่พันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ถนอม กิตติขจร

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่กฎหมายว่าด้วยพรรคการเมืองได้ถูกยกเลิกไป โดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๘ และในปัจจุบันนี้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ให้เสรีภาพบริบูรณ์ในการรวมกันเป็นพรรคการเมือง โดยให้การจัดตั้งและดำเนินกิจการของพรรคการเมืองเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยพรรคการเมือง จึงได้ตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น